

Als ik aan Rotterdam denk, dan denk ik aan de bakermat van Cirkelstad. Hier besloten gemeente, corporaties, een sloopbedrijf en een betonverwerkingsbedrijf jaren geleden om sloopmaterialen te gebruiken als bouwstenen voor een nieuwe stad. En ze gingen hiervoor in zee met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Publiek-private samenwerking voor steden zonder afval en een wereld zonder uitval.

Rotterdam is voor mij ook: Superuse Studios. Dit Rotterdamse architectenbureau was al bezig met circulair ontwerpen toen het woord nog amper bestond. Zo hoorde ik voor het eerst van hun Oogstkaart. Een overzicht van de 'oogst' uit een gebouw dat wordt ontmanteld, met het doel de onderdelen opnieuw in circulatie te brengen. Ook dit bureau was zijn tijd ver vooruit.

LOKALE SPELLETJES

Het lastige van pioniers is dat de omgeving niet klaar is voor hun boodschap. Daardoor loopt de voormalige koploper in circulair denken anno 2019 bepaald niet voorop met circulair bouwen. Ook ik kon destijds niets met ideeën over het upgraden van sloopmaterialen en afval. Maar de ideeën zijn wel altijd blijven hangen, en een jaar of 4 geleden heb ik er dankbaar op voortgeborduurd. De oprichting van mijn eigen bedrijf is een bewijs dat initiatieven in een stad veel groter kunnen worden, als je bereid bent kennis te delen. Dat is helaas niet vanzelfsprekend. Veel lokale initiatieven, vooral die waar de

overheid bij betrokken is, blijven lokale spelletjes. Cirkelstad laat zien dat het ook anders kan. Dit Rotterdamse initiatief is inmiddels uitgegroeid tot een landelijk platform met serieuze impact.

GAME CHANGERS

Veel mensen denken dat innovatie ontstaat in glazen torens op de Zuidas. Dat is niet zo. Innovatie ontstaat in mensen. We hebben overal in Nederland Willie Wortels. Brijlante geesten die in eerste instantie misschien voor gek verklaard worden, maar die met hun creatieve oplossingen de stad van de toekomst vormgeven. Echte *game changers*. Die moeten we koesteren. Ik ben er trots op dat ik er een paar ken en mag helpen hun ideeën in praktijk te brengen.

Stel je eens voor wat er gebeurt als we groter denken. Als we al die lokale initiatieven zouden opschalen naar landelijk niveau. Te beginnen bij Rotterdam. De stad heeft een enorm opgave op Zuid. Daar gaan de komende jaren duizenden woningen gesloopt worden voor herstructureringsopgaven. Het zou super gaaf zijn als we de initiatieven die lang geleden in Rotterdam zijn ontstaan, nu in volwassen vorm toe gaan passen in de stad. Dat is nog eens circulair! ■

MICHEL BAARS
eigenaar New Horizon